

Thomas Cooley, economista; inaugura curs a la *Barcelona Graduate School of Economics*

VÍCTOR-M. AMELA

IMA SANCHIS

LLUÍS AMIGUET

Edat? Ja sóc minoria demogràfica. Vaig néixer a Vermont: a l'escola només hi havia una aula. Vaig ser enginyer d'IBM, però em va fascinar l'economia: he estat degà de la NYU i assessor de Standard & Poor's. Per crear ocupació, doneu formació als aturats. Als països més rics tothom es forma tota la vida

“La concentració de la riquesa està frenant el creixement”

ALEX GARCIA

Per què l'economia mundial ja no creix com solia?

Per començar, perquè a Occident hem envellit i estalviem més del que invertim.

I estem endeutats.

Però de liquiditat, en sobra: als EUA, les grans empreses ja paguen als bancs perquè els guardin les enormes quantitats de diners que tenen en comptes d'invertir-los i generar creixement.

Vostès ja han aconseguit un atur mínim.

Sí, però als EUA els salaris encara són massa baixos i, al seu torn, el consum, per això l'economia no crea riquesa a ple rendiment.

Aquí tampoc no és liquiditat, el que falta...

A tot el món hi ha més diners que idees.

...però cada cop està més en menys mans.

Aquesta desigualtat ascendent és una altra causa de l'estancament que patim.

L'1% de rics ja té el 48,2% de la riquesa mundial, segons Credit Suisse.

Perquè la tendència a la concentració de les fortunes distorsiona el funcionament normal de l'economia i frena el creixement.

Per què?

Com més diners tens, menys incentius per invertir i més per no arriscar-los. Els rics es preocupen més de no perdre que de guanyar. Els

multimilionaris solen estar menys motivats per continuar creixent que els petits empresaris i avui es poden permetre estar asseguts sobre muntanyes de *cash*.

Quina és la recepta per créixer, llavors?

Si aquestes són les causes que ens impedeixen de créixer com podríem, les receptes són molt diferents de les d'una mera crisi cíclica en la qual hem d'injectar liquiditat i invertir en infraestructures, entre altres estímuls keynesians.

Aquí vam construir les millors infraestructures i ja veu com el tenim d'alt, l'atur.

Perquè la inversió que no falla és la que es fa en infraestructures humanes: en formació ben enfocada. Cada dòlar invertit a educar un nen es multiplica quan arriba a treballar i, aquest nen després el torna amb escreix en impostos als contribuents.

Heckman és Nobel perquè va mostrar que cada dòlar en educació es converteix en 300.

Passa el mateix amb la formació professional –cada dòlar que s'hi inverteix es multiplica i més de pressa– si se sap enfocar a la creació de valor, i això és el que ara mateix els cal a Espanya contra l'atur: donin formació de qualitat a tothom a totes les edats en aules i empreses i després permetin que el talent flueixi sense barreres cap a on millor es faci servir.

La gran revolució

La gran revolució, la que millora la vida de tothom, són les reformes petites, com la d'oferir una bona formació professional. Cooley ha demostrat que els retocs graduals i consensuats en política i economia aconsegueixen més prosperitat i més ben repartida que les grans iniciatives populistes. Les revolucions ambicioses i accelerades, en canvi, solen desembocar en règims reaccionaris. Els ajustos graduals –que són també el contrari de l'immobilisme obtús– fruit del treballós consens de majories heterogènies no converteixen en realitat les utopies després de jornades heroiques, però a llarg termini sí que aconsegueixen un benestar raonable: és la diferència entre Veneçuela i Suècia.

Cada dia hi ha més universitats.

No només universitats. Em refereixo a una formació, a l'empresa, ben enfocada a millorar la productivitat. Als països més productius, com Alemanya i els escandinaus, tot empleat s'està formant sempre.

Així que no es tracta només d'invertir.

Es tracta d'invertir en sectors productius. La construcció no ho és i Espanya tendeix a concentrar-s'hi. Falta formació: si consulteu les estadístiques de la qualificació dels aturats, ja veureu que no s'estan preparant per adaptar-se a la demanda.

Fins i tot la Xina no és el que era.

I també té una gran bombolla del totxo en deute dels ajuntaments. Això frena el seu creixement de dos dígits fins al 6,9% actual.

Una hecatombe mundial o un mer aterratge?

Si és una bombolla, esclatarà, però el Govern encara té moltes palanques per actuar. La Xina ja és la cinquena part de l'economia mundial, així que si es refreda, tots esternudem. Esperem que l'Índia, que inverteix en educació, la pugui substituir com a motor del món.

Quant duraran els tipus d'interès 0?

Espero que la Reserva Federal els augmenti abans del 2016. Ja ho hauria de fer.

Estem preparats per a això?

Després de set anys amb tipus plans, els canvis fan por, però seria bo apujar-los una miqueta.

I a Europa què ens falla?

Cal més Europa. La unió bancària s'ha d'accelerar i començar una integració fiscal gradual. Si un banc europeu fa fallida, la resposta ha de ser ràpida i centralitzada. I que tots la sàpiguen.

I faria que baixés l'atur, això?

Tot està relacionat: així es crea confiança en els inversors a la UE i, sí, ocupació. Miri: fa anys que ho estudio. Fins al 2010, tots els països de l'euro anaven convergint en renda. Espanya i Itàlia cada vegada s'acostaven més a Alemanya, Dinamarca, Àustria, Holanda...

Fins que la recessió va demostrar que la Unió Europea no estava gaire unida.

I des d'aleshores els països escandinaus i Holanda, Alemanya, Àustria... van millorant i, en canvi, la perifèria –Portugal, Itàlia, Espanya– es queda enrere. I precisament és així perquè els inversors no s'acaben de fiar de la UE.

I augmenta la desigualtat entre països.

Que fa que els mercats i l'economia en general funcionin malament. El pitjor és que aquesta desigualtat econòmica acaba reflectida en la política i radicalitza les postures..., com va passar a Grècia. I a Espanya? Què me'n diu?

Veurem què diuen les urnes.

A llarg termini, les actituds radicals aconsegueixen molt menys per a tothom que les reformes graduals. Fixi's en els països que les han adoptat en caure en el populisme: molt d'escarafall polític per poca prosperitat. En canvi, les economies que apliquen reformes tranquil·les i continuades, com els països escandinaus, Alemanya, Àustria..., són les més pròsperes i justes.

LLUÍS AMIGUET

NOU VOLVO XC60 PREMIUM EDITION DES DE 29.500 € ET FARÀ SENTIR.

SENSUS CONNECT ALT RENDIMENT/SENSUS NAVIGATION
PANELL INSTRUMENTS DIGITAL
CONTROL DE DISTÀNCIA D'APARCAMENT POSTERIOR
RETROVISORS RETRACTABLES AMB IL·LUMINACIÓ INTERIOR

Xarxa de concessionaris Volvo de Catalunya

Volvo XC60 D3 des de 150 CV canvi manual. Consum mixt (l/100km) de 4,5 a 6,7. Emissions CO2 (g/km) de 117 a 157. PVP recomanat per Península i Balears: 29.500 € (IVA, transport, Pla PIVE, aportació del fabricant i la Xarxa de Concessionaris i impost de matriculació inclosos). Preu vàlid per unitats finançades sota la marca Volvo Car Financial Services® (pertanyents a Volvo Cars Group) a través de Banco Cetelem SA. A-78650348 amb un import mínim a finançar de 21.000 €. Durada mínima 48 mesos. Permanència mínima 24 mesos. Subjecte a l'aprovació de Banco Cetelem SA. Oferta subjecta a disponibilitat del Pla PIVE. Oferta vàlida únicament per persones físiques i per vehicles venuts abans del 31 de desembre de 2015. El model visualitzat no coincideix amb el vehicle en oferta.